

NEM GUIDE TIL KLIMAREGNSKABET

Forord

Erhvervslivet spiller en afgørende rolle for, at vi i Danmark kan gennemføre den grønne omstilling, og for om vi lykkes i kampen mod globale klimaforandringer. Selvom Danmark er et lille land på den internationale scene, kan vi potentielt spille en stor rolle ved at være med til at vise vejen for andre – såvel med mål, som med handling. Samtidig råder vi med vores position i de globale værdikæder, eksport af konkrete klimavenlige løsninger og vores mange samarbejdspartnere over hele kloden over en handlekraft, som langt overstiger vores størrelse. Hvis potentialet skal forløses, kræver det dog, at alle sektorer og brancher i Danmark går ambitiøst til værks.

Ifølge en undersøgelse af danske virksomheders klimainsats fra januar 2020 arbejder 6 ud af 10 virksomheder med at mindske deres klimapåvirkning. Men når det kommer til beregninger og målsætninger for klimapåvirkningen, er der tale om væsentligt færre virksomheder. Omtrent 1 ud af 10 foretager beregninger af virksomhedens CO₂-udledning eller sætter konkrete målsætninger for at mindske sin udledning. Mange har svært ved at finde tid og ressourcer til at påbegynde arbejdet, og meget peger på, at det blandt andet er de globale effekter og værdikæder på tværs af landegrænser,

som er mest udfordrende for virksomhederne. Dette fremgår også af anbefalingerne fra flere af regeringens klimapartnerskaber.

Denne guide kan anvendes af alle virksomheder og organisationer uanset størrelse til at komme i gang med at beregne klimapåvirkningen og udledningen af drivhusgasser. Den er dog særligt tænkt som en nem indgang til klimaarbejdet for mindre virksomheder. At sætte sig et mål kræver, at du kender status quo. Derfor er mange danske virksomheder også i fuld gang med at se på, hvordan de kan opføre og nedbringe deres klimapåvirkninger – og vi ser gerne, at endnu flere kommer i gang.

Torben Bender

Sara Krüger Falk

Brian Mikkelsen

Network
Denmark

Building a better
working world

DANSK
ERHVERV

Indholdsfortegnelse

Kapitel 1 /s.4

Hvorfor arbejde med klimaregnskaber?

Kapitel 2 /s.6

Introduktion til klimaregnskaber

Kapitel 3 /s.8

Trinvis guide til udformning af klimaregnskaber

Kapitel 4 /s.15

På vej imod en klimastrategi

Kapitel 5 /s.17

Ofte stillede spørgsmål

Kapitel 6 /s.19

Vil du vide mere?

Kapitel 1

Hvorfor arbejde med klimaregnskaber?

Første milepæl på rejsen mod et klimaneutralt Danmark i 2050 skal nås om blot 10 år med regeringens mål om en 70-procents reduktion af drivhusgasudledninger målt i forhold til niveauet i 1990. Det kræver en hidtil uset omstilling af vores samfund, og her kan din virksomhed spille en afgørende rolle.

En klar, grøn retning for hele erhvervslivet er essentielt for at sikre, at vi når i mål med de ambitiøse danske og internationale klimamål. Men det er mindst lige så vigtigt, at din virksomhed eller organisation har de rigtige værktøjer og vejledninger til at lægge en klimastrategi med klare mål, indikatorer og datagrundlag. Det er bl.a. vigtigt af hensyn til din risikostyring, din evne til at rejse kapital og for at være på forkant med fremtidig lovgivning og afgifter.

Denne guide har fokus på opgørelse af den årlige drivhusgasudledning på virksomhedsniveau, kaldet et klimaregnskab. Et klimaregnskab er ikke i sig selv et grundlag for miljø- og klimamarkedsføring af din virksomhed, jeres serviceydelser eller produkter. Se evt. forbrugerombudsmandens vejledning om ["Brug af miljømæssige og etiske påstande mv. i markedsføringen"](#) i den forbindelse. Du vil også kunne møde krav til opgørelse af drivhusgasudledningen på produktniveau, f.eks. i form af de såkaldte Life

Cycle Assessment (LCA) på dansk kaldet livscyklusvurderinger. Denne vejledning omfatter ikke produktspecifikke beregninger, men vil dog tilvejebringe en række inputdata, som du skal bruge til at gennemføre produktberegninger.

Fem gode grunde til at starte klimaarbejdet

1. Forbered dig på flere klimakrav fra kunder

Som underleverandør vil din virksomhed højst sandsynligt blive mødt med flere krav fra de større virksomheder, som er underlagt strammere klima- og miljømæssige krav fra investorer og påbud om lovpligtig rapportering. Underleverandører er ofte kilde til indirekte udledning i kundens værdikæde – de såkaldte Scope 3-emissioner (forklares senere i guiden). Hvis du eksempelvis leverer skosåler til en skofabrik, kan skofabrikken kræve, at sålerne løbende skal produceres mere klimavenligt, og at klimaeffekten skal kunne dokumenteres. I takt med at de større virksomheder sætter mere ambitiøse klimamål – for at opnå bedre adgang til finansiering og at reducere klimarisici - vil underleverandørerne skulle levere stadig mere klimavenlige produkter og services og ikke mindst være i stand til at dokumentere dem. Med stor sandsynlighed vil der også komme et øget fokus på mere klimavenlige indkøb i den offentlige sektor både nationalt og internationalt. Som underleverandør til det offentlige vil du også skulle imødekomme øget efterspørgsel på klimadata.

2. Få bedre adgang til finansiering med klimadata

Investorerne har for alvor fået øjnene op for, at grønne investeringer og vurdering af bl.a. klimarisici har en positiv effekt på det langsigtede afkast. Dokumentation af arbejdet med at nedsætte din virksomheds klimaaftryk samt klimarisici kan derfor give dig bedre adgang til finansiering fremadrettet. Over 1.000 finansielle virksomheder og institutioner globalt har indtil videre tilsluttet sig Task Force on Climate-Related Financial Disclosures (TCFD) - en række anbefalinger til, hvordan virksomheder skal tage stilling til og rapportere på klimarisici. Hvordan kan en virksomhed eksempelvis fremtidssikre sin råvareforsyning i et omskifteligt klima, som truer afgrøderne? Mange danske finansielle institutioner investerer desuden i stigende grad klimavenligt. Planer for grønne investeringer fra danske pensionselskaber løber op i flere hundrede milliarder frem mod 2030, og ESG (Environmental, Social og Governance) hoved- og nøgletal vinder frem som rettesnor for ansvarlige investeringer – både internationalt og nationalt.

3. Styrk dit brand og forretning med en stærk profil på klimaområdet

En klimastrategi kan være med til at styrke din virksomheds bæredygtighedsprofil, skille den ud fra konkurrenterne samt imødekomme den øgede efterspørgsel efter bæredygtighed. Retail Institute Scandinavia har blandt andre dokumenteret en stigende bæredygtighedsbevidsthed de seneste år blandt danske forbrugere, som efter-

spørger mere klimavenlige og socialt ansvarlige produkter og services. De yngre forbrugere er mere skeptiske overfor virksomheders bæredygtighedsløfter, mens særligt de ældre generationer er villige til at betale mere for ansvarligt producerede varer. Med en grønnere virksomhedsprofil vil din virksomhed samtidig blive mere attraktiv for de yngre generationer, som i stigende grad ønsker at bidrage positivt til bæredygtighedsagendaen gennem deres job.

4. Kom på forkant med ny klimalovgivning

Der er de seneste to år gennemført en række initiativer og lovforslag i EU, der har til formål at understøtte den grønne omstilling af økonomien og sikre et klimaneutralt EU i 2050. Klimaarbejdet skal derfor i gang allerede nu, hvis din virksomhed skal være på forkant, når lovgivningen træder i kraft. Allerede i 2021 kan det forventes, at ny EU-lovgivning vil påvirke de krav, som investorer og myndigheder vil stille til virksomhederne.

Den nye EU-taksonomi for bæredygtige investeringer (se boks) giver et fælles sprog for, hvad der kan karakteriseres som bæredygtige forretningsmæssige aktiviteter. Taksonomien lægger endvidere op til nye rapporteringskrav til både finansielle og ikke-finansielle virksomheder. Dertil kommer, at EU-kommissionen har annonceret kommende ændringer af direktivet om virksomheders ikke-finansielle rapportering (NFRD). Nye rapporteringskrav kan betyde, at mindre virksomheder fremover vil blive pålagt at rapportere på samfundsansvar.

5. Bidrag nu for at sikre en mere stabil fremtid

Der findes utallige beregninger og dokumentation for klimaforandringernes økonomiske, sociale og miljømæssige konsekvenser. Uforudsigelige og ekstreme vejrforhold truer vores globale fødevarer sikkerhed. Beboelser i lavtliggende kystområder – hjem for nogle af verdens største byer – bliver hyppigere ødelagt af storme, kraftige regnskyl og forhøjede vandstande. Og tørke breder sig og sender millioner i fattigdom og på flugt i søgen efter mere frugtbare steder at leve.

Uden en markant indsats for at reducere drivhusgasudledninger og bremse temperaturstigningerne nu, accelereres og øges de negative konsekvenser.

Derfor er budskabet i de 17 verdensmål og den globale klimaaftale fra Paris, vedtaget af alle FN's medlemsnationer i 2015, at der ingen tid er at spilde: Vi må handle nu.

Læs mere om klimavidenskab og politik

<https://www.dmi.dk/klima/>

<https://kefm.dk/klima-og-vejr/>

EU-taksonomi for bæredygtige investeringer – derfor er den vigtig

Vedtagelsen af en såkaldt EU-taksonomi (taksonomiforordningen) skal fungere som et fælles klassificeringssystem af, hvilke økonomiske aktiviteter, der kan anses for bæredygtige. Taksonomien skal benyttes til at vurdere, om en investering kan anses for at være bæredygtig ud fra en række konkrete sektorspecifikke tærskelværdier - eksempelvis hvor meget CO₂ per kilometer en lastbil må udlade. For investeringsselskaber i

EU betyder det, at de fremover vil skulle forklare, i hvor høj grad deres investeringer (eller andre finansielle produkter) lever op til taksonomien. Taksonomien skal være i anvendelse inden udgangen af 2021, men yderligere udvikling af EU's taksonomi vil finde sted over de kommende år. Læs mere om EU-taksonomien. https://ec.europa.eu/info/publications/sustainable-finance-teg-taxonomy_en

Kapitel 2

Introduktion til klimaregnskaber

I dette kapitel kan du læse om nogle grundlæggende elementer og principper for udarbejdelse af klimaregnskaber i overensstemmelse med den internationale standard, Greenhouse Gas (GHG) Protokollen.

Introduktion til GHG Protokollen

GHG-Protokollen er en frivillig standard. Den er internationalt anerkendt og udbredt for opgørelse og rapportering om drivhusgasser, herunder CO₂. Den dækker rapportering af de seks drivhusgasser (se boks på næste side.) GHG-Protokollen foreslår, at virksomheder rapporterer på deres samlede klimaaftryk. For at gøre dette, omregnes alle drivhusgasserne til CO₂ ved hjælp af begrebet CO₂-ækvivalenter (også kaldet CO₂e). GHG-Protokollen giver virksomheder en ensartet måde at udregne deres samlede klimaaftryk. Dette giver desuden virksomhederne mulighed for at forstå hvilke aktiviteter, der driver klimaaftrykket, samt for at opsætte konkrete reduktionsmål.

GHG-Protokollen er den førende standard for udregning af klimaaftryk. De fleste virksomheder, der arbejder

strategisk med klimaområdet, anvender GHG-Protokollen til at udregne og opstille klimaregnskabet.

De 3 Scopes - definitioner

Det følger af GHG-Protokollen, at klimaregnskabet skal omfatte emissioner forbundet med tre forskellige områder (Scopes). Der skelnes mellem drivhusgasser, som den enkelte virksomhed selv udleder fra virksomhedens egne

lokaliteter og maskinel (f.eks. gennem afbrænding af benzin, diesel eller naturgas) – kaldet "Scope 1", emissioner forbundet med produktion af den energi, virksomheden køber (f.eks. el og fjernvarme) – kaldet "Scope 2" og emissioner forbundet med den værdikæde, som virksomheden indgår i (f.eks. i kraft af virksomhedens indkøb) – kaldet "Scope 3".

Tabel 1: De tre scopes

Scope	Type af emissioner	Definition
Scope 1	Direkte emissioner	Alle direkte emissioner fra kilder der ejes eller kontrolleres af virksomheden, herunder biler og andre køretøjer samt anlæg til lokal varme- og energiproduktion. Det kan f.eks. være gas og olie til opvarmning eller proces.
Scope 2	Indirekte emissioner	Indirekte emissioner fra elektricitet eller fjernvarme indkøbt og brugt af virksomheden.
Scope 3	Andre indirekte emissioner	Andre indirekte emissioner fra virksomhedens aktiviteter, der opstår fra kilder, som virksomheden ikke selv ejer eller kan kontrollere. Dette inkluderer emissioner relateret til hele værdikæden – både "upstream", herunder emissioner relateret til leverandørkæden, og "downstream", herunder emissioner forbundet med anvendelse og bortskaffelse af produkter.

Se opgørelse af de 15 kategorier af emissioner, der hører under Scope 3 i tabel 2, side 9

De grundlæggende regnskabsprincipper

Ifølge GHG-Protokollen bør du basere din opgørelse og rapportering om virksomhedens klimapåvirkning på følgende principper:

Relevans:

Du bør bruge data, metoder, kriterier og antagelser, der er passende til formålet og den rapporterede information.

Fuldstændighed:

Du bør indsamle al relevant information, der kan påvirke regnskabet og beregningen af din virksomheds emissioner. Hvad der er relevant vil variere fra virksomhed til virksomhed, for nogle kan det være at 80 pct. emissionerne er dækket, for andre 99 pct.

Konsistens:

Du bør anvende data, metoder, kriterier og antagelser, der gør det muligt at opføre emissioner ensartet fra år til år

Transparens:

Du bør offentliggøre klar og tilstrækkelig information så modtageren nemt kan bedømme troværdigheden og pålideligheden af de opgjorte emissioner.

Nøjagtighed:

Du bør reducere usikkerheder i størst muligt omfang.

Konservativisme:

Du bør gøre brug af konservative antagelser, værdier og procedurer, når usikkerheden er høj, så du ikke underestimerer din virksomheds emissioner.

Drivhusgasser inkluderet i Greenhouse Gas protokollen:

- Kuldiioxid (CO₂)
- Metan (CH₄)
- Lattergas (N₂O)
- Hydrofluorcarbon (HFCs)
- Perfluorcarbon (PFCs)
- Svovlhexafluorid (SF₆).

Kapitel 3

Trinvis guide til udformning af klimaregnskaber

Når du skal fastlægge din organisatoriske afgrænsning, kan følgende spørgsmål være centralt:

Hvordan er ejer-strukturen i din virksomhed? Og hvilke dele af din virksomheds organisation har I reel mulighed for at påvirke og øve indflydelse på?

Udarbejdelse og opgørelse af et klimaregnskab kan opdeles i seks trin:

- 1. Fastlæg** din virksomheds organisatoriske afgrænsninger og beregningsprincip
- 2. Udvælg** hvilke aktiviteter, der skal indgå i klimaregnskabets Scope 3
- 3. Indsaml** relevant forbrugs- og aktivitetsdata
- 4. Udvælg** relevante emissionsfaktorer
- 5. Beregn** klimaaftryk
- 6. Opgør** et samlet klimaregnskab og rapporter herom.

Trin 1 – Fastlæg din virksomheds organisatoriske afgrænsninger og beregningsprincip

For at beregne virksomhedens klimaaftryk skal du som det første skridt vælge hvilken organisatorisk afgrænsning, du vil bruge, altså hvad du indregner, og hvad du udelader af din beregning. Det er vigtigt, at du vælger den organisatoriske afgrænsning, som giver det mest retvisende billede af virksomhedens reelle klimaaftryk, samt inkluderer de CO₂-ækvivalenter,

som virksomheden reelt arbejder med, herunder f.eks. har politikker og mål for.

Der findes to forskellige fremgangsmetoder: Ejerandelsmetoden og kontrolmetoden. Hvis I som virksomhed har ejerandele i andre selskaber (f.eks. 75%), vil emissioner herfra skulle indregnes med 100% ved anvendelse af kontrolmetoden og med 75% ved anvendelse af ejerandelsmetoden.

EJERANDELSMETODEN (Equity share approach)

I henhold til ejerandelsmetoden, indregner en virksomhed drivhusgasemissionerne i forhold til virksomhedens ejerandel i en pågældende aktivitet.

KONTROLMETODEN (Control approach)

Ved denne metode indregner en virksomhed 100% af drivhusgasemissionerne, som virksomheden har kontrol over. Virksomheden indregner ikke emissioner fra aktiviteter, hvor virksomheden kun ejer en interesse, men ikke har kontrol. En virksomhed skal vælge mellem finansiell kontrol og operationel kontrol.

FINANSIELL KONTROL (Financial control)

En virksomhed har finansiell kontrol, hvis virksomheden har mulighed for at kontrollere en aktivitet. Derudover har virksomheden også ret til de økonomiske fordele forbundet med aktiviteten (f.eks. hvis værdien stiger), men også bevarer størstedelen af risiciene forbundet dertil.

OPERATIONEL KONTROL (Operational control)

En virksomhed har operationel kontrol, hvis den har bemyndigelse til at udføre og gennemføre operationelle aktiviteter.

Tabel 2: De 15 Scope 3 kategorier

"Upstream" Scope 3 emissioner	"Downstream" Scope 3 emissioner
1. Indkøbte varer og tjenesteydelser	9. Downstream transport og distribution
2. Anlægsaktiver f.eks. køb af maskiner, produktionsudstyr mv.	10. Forarbejdning af solgte produkter
3. Brændsel- og energirelaterede aktiviteter, som ikke er omfattet af Scope 1 og 2	11. Brug af solgte produkter
4. Upstream transport og distribution	12. Behandling/bortskaffelse af solgte produkter efter endt levetid
5. Affald genereret i forbindelse med aktiviteter	13. Downstream leasede aktiviteter
6. Forretningsrejser	14. Franchises
7. Medarbejderpendling til arbejde	15. Investeringer
8. Upstream leasede aktiviteter	

Scope 3 emissioner kan enten være "upstream", det vil sige før virksomhedens placering i værdikæden (f.eks. varer og services, som I indkøber), eller "downstream" dvs. efter virksomhedens placering i værdikæden (f.eks. jeres kunders brug af jeres services eller produkter).

Trin 2 – Udvælg hvilke aktiviteter, der skal indgå i Klimaregnskabs Scope 3

Næste skridt er at fastlægge hvilke Scope 3 emissioner, du skal inkludere i beregningen. Hvis din virksomhed vælger at rapportere på klimaaftryk i overensstemmelse med GHG-Protokollen, skal I rapportere på samtlige emissioner fra Scope 1 og 2. For Scope 3 emissioner kan din virksomhed vælge alene at rapportere på udvalgte, væsentlige emissioner.

GHG-Protokollen har fastlagt 15 kategorier af Scope 3 indirekte påvirkninger (se boks til venstre). Du bør altså vælge hvilke af de 15 kategorier, der er mest væsentlige for din virksomhed at rapportere på. Det vil langtfra være ens for alle, men afhænger af den enkelte virksomhed. Scope 3 emissioner kan enten være "upstream", det vil sige før virksomhedens placering i værdikæden (f.eks. varer og services, som I indkøber), eller "downstream" dvs. efter virksomhedens placering i værdikæden (f.eks. jeres kunders brug af jeres services eller produkter).

Det er typisk et omfattende arbejde at opgøre Scope 3 emissioner forbundet med alle 15 kategorier. Første skridt i arbejdet kan derfor være en mere kvalitativ vurdering af, hvad og hvilke aktiviteter, som virksomhedens væsentligste emissioner er relateret til.

Tabel 3: Eksempler på relaterede Scope 3 emissioner

Eksempel -

RÅDGIVNINGSFIRMA:

For et rådgivningsfirma vil de væsentlige emissioner bl.a. være relateret til:

- **Kategori 6** forretningsrejser gennem firmakørsel/ andet transport af medarbejdere til kunder.

Eksempel -

RESTAURANT:

For en restaurant vil de væsentlige emissioner bl.a. være relateret til:

- **Kategori 1** indkøbte varer og tjenesteydelser gennem indkøb af råvarer.
- **Kategori 5** affald genereret i forbindelse med aktiviteter gennem madspild og andet affald.

Eksempel -

IT VIRKSOMHED:

For en producent af IT software løsninger vil de væsentlige emissioner bl.a. være relateret til:

- **Kategori 3** brændsel- og energirelaterede aktiviteter, som ikke er omfattet af Scope 1 og 2 gennem energiforbrug i serverparker.

Eksempel -

PRODUCENT AF HÅRDE HVIDEVARER:

For en producent af hårde hvidevarer vil de væsentlige emissioner bl.a. være relateret til:

- **Kategori 1** indkøbte varer og tjenesteydelser gennem indkøb af komponenter.
- **Kategori 11** brug af solgte produkter gennem anvendelsen af de hårde hvidevarer i brugsfasen.
- **Kategori 12** behandling/ afskaffelse af solgte produkter ved slut levetidsperiode forbundet med bortskaffelsen af de hårde hvidevarer

Eksempel -

HOTEL:

For et hotel vil de væsentlige emissioner bl.a. være relateret til:

- **Kategori 1** indkøbte varer og tjenesteydelser gennem indkøb af råvarer til køkken og inventar.
- **Kategori 4** upstream transport og distribution gennem gæsters transport til hotellet.
- **Kategori 5** affald genereret i forbindelse med aktiviteter gennem madspild og andet affald.

Trin 3 – Indsaml relevant forbrugs- og aktivitetsdata

Det tredje skridt i arbejdet med dit klimaregnskab er at identificere og indsamle data. I tabel 4 vises eksempler på input-data, som kan indgå.

Tabel 4: Eksempler på input data

Type af emission	Scope	Eksempler på input-data
Direkte emissioner	Scope 1	<ul style="list-style-type: none"> • Brændstof til lokal produktion af elektricitet, varme eller damp • Emissioner fra fysiske eller kemiske processer • Brændstof til transport af materiale, produkter, affald, og medarbejdere • Flygtige emissioner, altså lækager og utætheder fra anlæg, f.eks. lækage af kølemidler på gasform fra køleanlæg.
Indirekte emissioner	Scope 2	<ul style="list-style-type: none"> • Køb af kollektivt forsynet elektricitet, damp, varme eller køling til forbrug i virksomheden.
Andre indirekte emissioner	Scope 3	<p>UPSTREAM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Direkte og indirekte emissioner relateret til årlige indkøb af materialer, produkter og services. Data kan være i form af DKK (f.eks. indkøbt stål for xx DKK) eller mængder (f.eks. indkøbt xx kg. stål) • Data om transport til central-lagre. Data kan f.eks. komme fra transportleverandører <p>DOWNSTREAM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Data om brug af produkter. Data kan f.eks. indhentes via kundeundersøgelser og/eller beregnede data

Tabel 5: Eksempler på kilder til emissionsfaktorer

Forbrug/aktivitet	Eksempler på kilder til emissionsfaktorer
Scope 1	
Brændsler	Energistyrelsen* Emissionsfaktorer for brændsler: https://ens.dk/ansvarsomraader/co2-kvoter/stationaere-produktionsenheder/co2-rapportering-og-returnering
Scope 2	
Elektricitet	Energinet* Emissionsfaktorer for elektricitet i Danmark: https://energinet.dk/El/Gron-el/Miljoedeklarationer Lokations-baseret: Miljødeklaration 2019 Markeds-baseret: Eldeklaration Generel deklaration 2019 IEA Emissions Database** Emissionsfaktorer for lokations-baseret elektricitet i udlandet: https://www.iea.org/subscribe-to-data-services/co2-emissions-statistics
Fjernvarme, bygas og fjernkøling	Energistyrelsen* For nationalt gennemsnit for fjernvarme: https://ens.dk/service/statistik-data-noegletal-og-kort/noegletal-og-internationale-indberetninger
Scope 3	
Andre typer	Department for Environment Food and Rural Affairs (DEFRA)* https://www.gov.uk/government/collections/government-conversion-factors-for-company-reporting Ecoinvent og GaBi** Life-cycle-assessments. Indeholder mere specifikke og mere detaljerede emissionsfaktorer. https://www.ecoinvent.org/ http://www.gabi-software.com/nw-eu-danish/index/ EXIOBASE** Indeholder samme type information som DEFRA, men inkluderer flere markeder, herunder det danske. https://www.exiobase.eu/ Andre sektor-specifikke databaser.

*Offentligt tilgængeligt. **Kræver licens for at anvende

Trin 4 – Udvælg relevante emissionsfaktorer

Trin fire består i udvælgelse af emissionsfaktorer. Emissionsfaktorer bruges til at omregne en given enhed til CO₂-ækvivalenter eller CO₂e. Emissionsfaktorer opdateres årligt, og du bør bruge faktorer fra det år, som svarer til virksomhedens regnskabsår.

Der findes utallige kilder til emissionsfaktorer. Det vigtigste, når du udvælger kilder er, at din virksomhed offentliggør hvilke kilder, der er anvendt. Det kan f.eks. gøres i årsrapporten eller på hjemmesiden. Derudo-

ver er det vigtigt, at de samme kilder anvendes år efter år, for at kunne vise udviklingen i virksomhedens klimaaftryk.

Tabel 5 giver en række eksempler på kilder til emissionsfaktorer, som du kan anvende til beregningen af klimaaftrykket. Sammensætningen af energi, der bruges til el og varme, varierer meget fra land til land, og det er derfor kun retvisende, hvis du bruger danske tal. For andre typer af emissioner kan tal fra andre kilder bruges, heriblandt nedenstående kilder.

Trin 5 – Beregn klimaaftryk

Trin fem i arbejdet med din virksomheds klimaregnskab er beregningen af emissioner. Emissioner udregnes ved brug af den indsamlede forbrugs- og aktivitetsdata på de udvalgte rapporteringsområder og emissionsfaktorer. I figur 2 er der givet nogle eksempler på beregning af emissioner.

Figur 1:
Eksempler på udregninger

Eksempel på Scope 1 udregning – transport i firmabil:

$$\text{Bilikon} \times \text{Emissions faktor} = 90 \text{ kg CO}_2\text{e}$$

$$500 \text{ km} \times 0.18 \text{ kg CO}_2\text{e/km (DEFRA)}$$

Eksempel på Scope 2 udregning – brug af strøm: (Energinet)

$$\text{Strømkabelikon} \times \text{Emissions faktor} = 80 \text{ kg CO}_2\text{e}$$

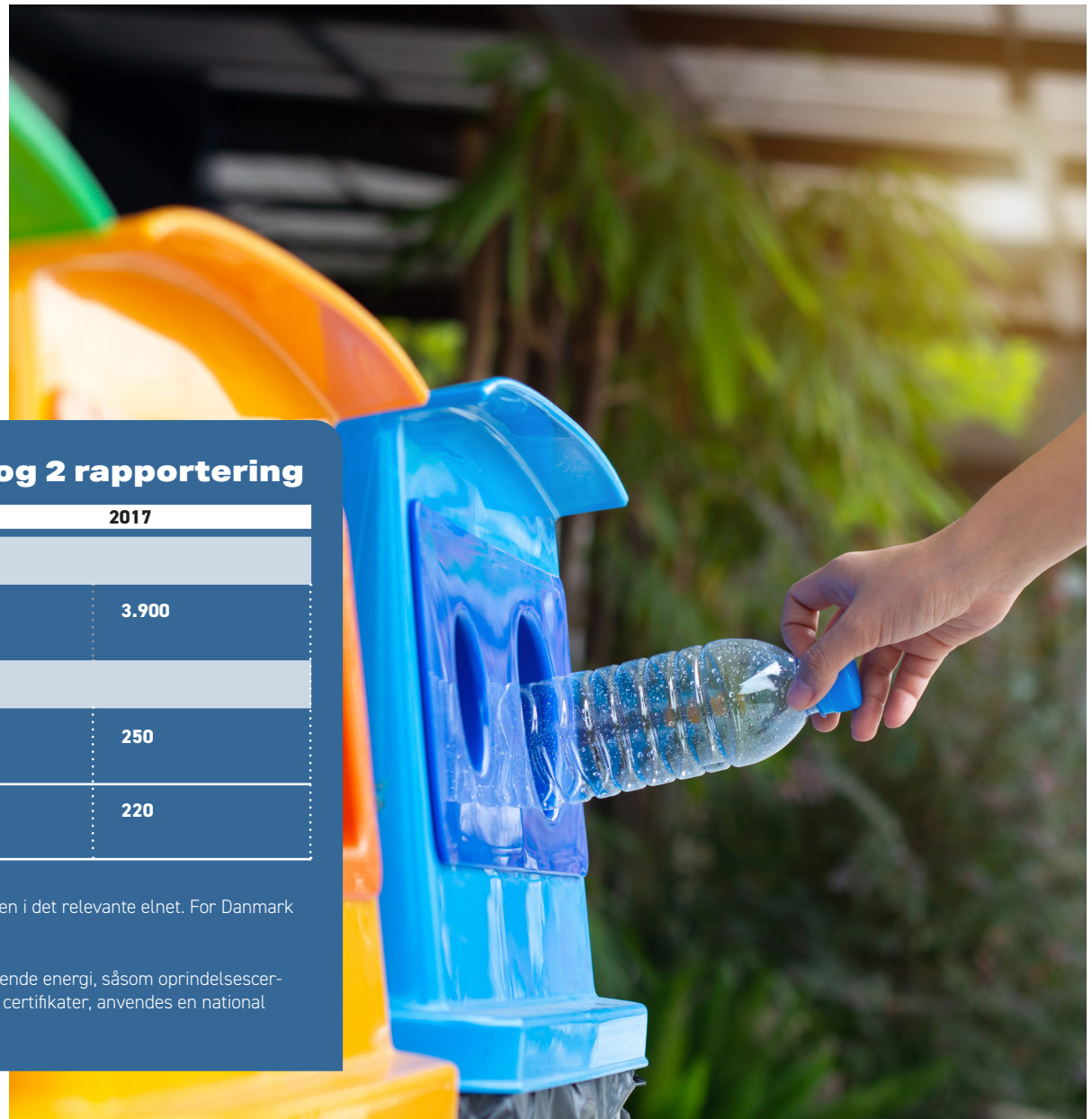
$$500 \text{ kWh} \times 0.16 \text{ kg CO}_2\text{e/kWh (Energinet)}$$

Trin 6 – Opgør et samlet klimaregnskab og rapporter herom

Sidste skridt i arbejdet er rapporteringen om klimaregnskabet. Tabel 6 og 7 giver et eksempel på, hvordan du kan rapportere dit klimaregnskab. Det anbefales, at:

- **Klimaregnskabet** opdeles i henholdsvis Scope 1, 2 og 3 emissioner
- **Scope 3** emissioner opgøres efter de 15 kategorier
- **Der rapporteres** på historiske sammenligningstal, så læseren kan få et indblik i udviklingen af tallene over tid, f.eks 3-5 år inklusive rapporteringsåret

Tabel 6: Indikativt eksempel på Scope 1 og 2 rapportering

Indikator	Enhed	2019	2018	2017
Direkte emissioner af drivhusgasser (Scope 1)				
Totale Scope 1 emissioner	Ton CO2e	2.800	3.400	3.900
Indirekte emissioner af drivhusgasser (Scope 2)				
Lokations-baseret*	Tusind ton CO2e	130	220	250
Markeds-baseret**	Tusind ton CO2e	80	130	220

*Baseres på en gennemsnitlig emissionsfaktor for elektricitet med energisammensætningen i det relevante elnet. For Danmark er det den nationale emissionsfaktor baseret på el-mixet i det givne år.

**Baseres på den lokationsbaserede tilgang justeret ift. handel med certifikater for vedvarende energi, såsom oprindelsescertifikater. Er du køber af certifikater indregnes certifikaterne i dit klimaaftryk. Køber du ikke certifikater, anvendes en national emissionsfaktor, som er justeret for handel med certifikater.

**Tabel 7:
Eksempel på Scope 3 rapportering**

Indikator	Enhed	2019	2018	2017
Indirekte emissioner af drivhusgasser (Scope 3)				
1. Købte varer og tjenesteydelser	Ton CO2e	250	225	210
2. Anlægsaktiver f.eks. køb af maskiner, produktionsudstyr mv.	Tusind ton CO2e	750	1.000	1.200
3. Brændsel- og energirelaterede aktiviteter, som ikke er omfattet af Scope 1 og 2	Tusind ton CO2e	3.200	3.500	3.700
5. Affald genereret i forbindelse med aktiviteter	Tusind ton CO2e	65	75	120
7. Medarbejderpendling til arbejde	Tusind ton CO2e	9	9	12
9. Downstream transport og distribution	Tusind ton CO2e	3	3	3
11. Brug af solgte produkter	Tusind ton CO2e	29.000	31.000	31.000

Kapitel 4

På vej imod en klimastrategi

En beregning af virksomhedens drivhusgasudledning udgør ikke en klimastrategi i sig selv. Men beregningen kan bruges som et udgangspunkt for at opnå reduktioner og for at få lavet en strategi. Dit klimaregnskab besvarer spørgsmålene: Hvor store er vores drivhusgasudledninger? Hvor i min virksomheds værdikæde er de primære udledninger? Med udgangspunkt i klimaregnskabet, kan din virksomhed altså fastsætte reduktionsmål og vurdere hvor i forretningen, I kan opnå den største effekt.

Figur 2 indeholder en liste af spørgsmål, som du kan stille dig selv i arbejdet med at udvikle en klimastrategi, og figur 3 kan inspirere dig i tilrettelæggelsen af arbejdet.

Figur 2: Spørgsmål som en klimastrategi f.eks. kan besvare

- **Ønsker din virksomhed** compliance, eller en proaktiv position? Det er først og fremmest, når man overgår forventningerne, at man kan bruge indsatsen proaktivt i f.eks. marketing og kommunikation.
- **Hvordan kan din** virksomheds arbejde med klima spille ind i jeres eksisterende arbejde med samfundsansvar?
- **Hvilke af din** virksomheds forretningsmæssige aktiviteter har den største klimapåvirkning?
- **Hvordan kan din** virksomheds klimainsats være med til at hjælpe jeres kunder med at nå deres klimamål?
- **Hvilke aktiviteter vil** du rette imod medarbejderne?
- **Hvordan vil du** kommunikere og synliggøre positiv (og evt. negativ) udvikling i jeres klimapåvirkning såvel internt som eksternt?
- **Møder I forventningerne** fra omverdenen, eller overgår I dem?

Mange virksomheder arbejder med at nedbringe deres klimapåvirkning. Men få har sat sig konkrete målsætninger og er i stand til at følge op på dem. En spørgeskemaundersøgelse fra januar 2020 med svar fra ca. 1000 virksomheder viser, at ca. 60 pct. af virksomhederne arbejder med at nedbringe deres klimapåvirkning, mens ca. 10 pct. har sat sig målsætninger eller foretaget beregninger. Kun 5 pct. har både foretaget beregninger og sat sig målsætninger.

<https://globalcompact.dk/wp-content/uploads/2020/04/Danske-virksomheders-klimaindsats.pdf>

Figur 3:
Proces for strategiarbejdet:

Figur 3 viser et forslag til, hvilke elementer strategisk arbejde med klima kan omfatte og hvordan det kan struktureres. Modellen er et ideal. Brug den som inspiration til at strukturere arbejdet.

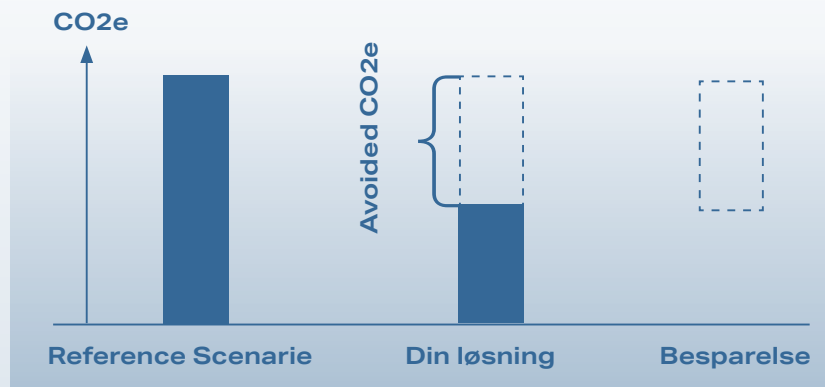
Kapitel 5

Ofte stillede spørgsmål

I dette kapitel besvares nogle af de spørgsmål, som ofte stilles

- Hvad er "Avoided emissions"?
- Hvad er "Science Based Targets"?
- Hvordan skal min virksomhed forholde sig til klimakompensation?
- Hvordan skal min virksomhed forholde sig til klimapåvirkning i Danmark og internationalt?
- Er det nok at rapportere på Scope 1 og 2?
- Vi har svært ved at finde tid og ressourcer til at lave et helt klimaregnskab. Hvad gør vi?

Figur 4: Illustration af "Avoided emissions", eller undgåede emissioner

a) Avoided Emissions

Hvad er "Avoided emissions"?

"Avoided emissions" altså "undgåede emissioner" er en måde at opgøre de positive klimaeffekter af at anvende mere klimaaffektive løsninger. Hvis din virksomhed f.eks. tilbyder løsninger, som har en bedre energieffektivitet end konkurrerende løsninger, tilbyder du altså dine kunder en klimabesparelse - dine "Avoided emissions". Der er tre væsentlige forhold, som du skal være opmærksom på, når du opgør 'avoided emissions':

- Valget af referencescenarie er afgørende. Da "avoided emissions" angiver forskellen mellem din virksomheds klimavenlige løsning sammenholdt med, hvad alternativet havde været, så er det helt afgørende, at dette alternativ afspejler det aktuelle alternativ på markedet.
- "Avoided emissions" må ikke indregnes direkte i din virksomheds klimaregnskab. Dvs. at din virksomheds opgørelse af "avoided emissions" skal fremgå

af en selvstændig linje i afrapporteringer, da opgørelsen af Scope 1, 2 og 3 emissioner ikke direkte kan sammenlignes med opgørelsen af "avoided emissions".

- "Avoided emissions" må ikke indregnes i klimamål i henhold til f.eks. Science-based targets.

b) Hvad er Science Based Targets?

Science Based Targets er et initiativ fra CDP (Carbon Disclosure Project), FN's Global Compact, WRI (World Resource Institute) og WWF (Verdensnaturfonden), hvor virksomheder forpligter sig til at sætte videnskabsbaserede mål. En målsætning om reduktion af drivhusgasser kan defineres som 'videnskabsbaseret', hvis målet er i overensstemmelse med verdens budget af drivhusgasser i atmosfæren jf. Paris-aftalen, hvor verdens nationer er blevet enige om at holde den globale opvarmning under en temperaturstigning på 2C fra førindustrielt niveau, styrende mod en 1,5 C stigning. Se mere her: <https://sciencebasedtargets.org/what-is-a-science-based-target/>

Hvorfor sætte "Science Based targets"?

Virksomheder spiller en afgørende

rolle, hvis temperaturstigningen skal holdes under 1,5-2,0 grader, som er Parisaftalens mål. Ved at sætte "Science Based Targets" får du mulighed for at sætte konkrete CO₂-reduktionsmål, der er i overensstemmelse med Parisaftalen. Ved at gøre dette, bliver klima til en aktiv del af virksomhedens forretningsstrategi og branding.

c) Hvordan skal min virksomhed forholde sig til klimakompensation?

Inden din virksomhed begiver sig ud i at købe klimakompensation (også kaldet "offsetting"), er der nogle forhold, du bør overveje:

- Du skal sikre dig, at alle måder, din virksomhed ellers kunne reducere udledninger af CO₂e, er undersøgt. Det er både bedre for klimaet – og typisk også bedre for

din virksomheds forretning – f.eks. at reducere din virksomheds energiforbrug og dermed CO₂e-udledning end at købe klimakompensation.

- Hvis din virksomhed er sikker på, at I har opnået det fulde potentiale for en egentlig reduktion i din virksomheds udledning af CO₂e, eller ønsker at kompensere din udledning midlertidigt indtil din virksomheds klimaaftryk er nedbragt, kan du vurdere mulighederne for at købe klimakompensation.

Når du har besluttet dig for at købe certifikater for klimakompensation, er det vigtigt, at din virksomhed:

- Laver due diligence på projekterne, så I sikrer jer, at projektet rent faktisk har en positiv klimapåvirkning.
- Vælg den rette verifikationsstandard og sæt dig ind i, hvordan projekter verificeres, og hvor længe denne verifikation gælder.
- Vælg kendte udbydere med en dokumenteret historik.

d) Hvordan skal min virksomhed forholde sig til klimapåvirkning i Danmark og internationalt?

For virksomheder, som har outsourcet deres produktion, finder en stor del af deres klimapåvirkning sted uden for landets grænser. Det samme gælder virksomhedernes import og indkøb af

råvarer, produkter, brug af infrastruktur og serviceydelser. Men det kan være svært at måle og tilgå pålidelige data om emissioner, der er forbundet med internationale aktiviteter. Derfor kan det være, at virksomheden vælger at se bort fra de internationale emissioner i forbindelse med udarbejdelsen af et klimaregnskab. Det er dog vigtigt at holde sig for øje, om virksomhedens klimamål leder til reelle reduktioner i de globale drivhusgasemissioner, eller om virksomheden blot flytter sine emissioner uden for landets grænser. Målet er, at den globale klimaeffekt af virksomhedens aktiviteter reduceres. Overvej derfor om virksomhedens klimatiltag vil medføre ændrede drivhusgasemissioner udenfor Danmarks grænser, og hvis de gør, så overvej om det er muligt at med- og modregne de emissioner i jeres samlede klimaregnskab.

e) Er det nok at rapportere på Scope 1 og 2?

Hvis din virksomhed vælger at rapportere på klimaaftryk i overensstemmelse med GHG-protokollen, skal I rapportere på samtlige emissioner fra Scope 1 og 2. For Scope 3 emissioner kan din virksomhed vælge alene at rapportere på udvalgte, væsentlige emissioner. Men særligt Scope 3-udledninger kan være vanskelige at afdekke, da de omfatter indirekte udledninger fra kilder, som ikke er ejet eller kontrolleret af virksomheden. Er man eksempelvis en detailvirksomhed, som køber færdige produkter fra en række producenter, vil Scope 3-udledninger fra disse produkter sandsynligvis udgøre størstedelen af virksomhedens

klimaaftryk. Derfor kan det være en god ide at starte med at opgøre Scope 1 og 2 emissioner. Hvis de fleste udledninger i din virksomhed hører inde under Scope 3, vil det dog være afgørende for jeres klimaregnskab, at disse bliver helt eller delvist afdækket på sigt.

f) Vi har svært ved at finde tid og ressourcer til at lave et helt klimaregnskab. Hvad gør vi?

Det vigtigste er, at din virksomhed kommer i gang med klimaarbejdet som del af jeres samlede arbejde med samfundsansvar. Derfor opfordrer vi til, at I starter med at undersøge jeres klimaaftryk i jeres eget tempo. For de fleste vil det være mindst tids- og ressourcekrævende at starte med at afdekke udledninger fra den strøm og varme man bruger, samt antal tjenesterejser i bil, fly osv. Disse data kan sagtens anvendes internt og eksternt, selvom man ikke har udformet et decideret klimaregnskab. De sender nemlig et signal om, at man er i gang. Et klimaregnskab beror på indsamling af data, og derfor handler det om at sætte en proces op for indsamling af disse. Når din virksomhed først har indsamlet data for eksempelvis elektricitet, vil det være lettere og hurtigere at indsamle data næste gang. I takt med, at din virksomhed får indsamlet data, vil I komme tættere på at have et klimaregnskab, som lever op til GHG-Protokollen. Det kan sagtens tage et stykke tid, men det betaler sig i sidste ende.

Kapitel 6

Vil du vide mere?

Carina Ohm, Associate Partner, Nordic Head of Climate Change and Sustainability Services, EY Godkendt Revisionspartnerselskab

Carina.ohm@dk.ey.com; tlf: +4525296519

Joachim Marc Christensen, Network Manager, Global Compact Network Denmark

joachim@globalcompact.dk; tlf: +4526929975

Malene Thiele, CSR-chef, Dansk Erhverv

mth@danskerhverv.dk; tlf: +45 33746059

**DANSK
ERHVERV**